

[3716] – 301

S.Y. B.Sc. (Semester – III) Examination, 2010
Home Science
Paper – 09 : FOOD SCIENCE AND NUTRITION

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*
3) *Diagrams must be drawn wherever necessary.*

1. Attempt **any ten** out of thirteen of the following in **one** or **two** sentences **each** : **20**

- 1.1) Write the types of milk processing.
- 1.2) What is meant by Dough ?
- 1.3) Write the chemical composition of protein.
- 1.4) Give the types of milk products.
- 1.5) Which nutrients are present in meat ?
- 1.6) Write the sources of oil and fats.
- 1.7) What is meant by yogurt ?
- 1.8) Give the names of derived proteins.
- 1.9) What is Batter ?
- 1.10) Write the components of milk.
- 1.11) Which nutrients are present in vegetables ?
- 1.12) Write the composition of fats and oil.
- 1.13) Which nutrients are present in cereals ?

2. Attempt any **5** out of **7** of the following (**5-6** sentences **each**) : **20**

- 2.1) What is meant by whey ?
- 2.2) What is Frozen Dessert ?
- 2.3) Which toxic constituents are found in pulses and legumes ?
- 2.4) What is meant by cheese ?
- 2.5) Write the composition of meat.
- 2.6) Which are the fat substitutes ?
- 2.7) Draw the structure of egg.

P.T.O.

3. Attempt any **3** out of **five** of the following (**25-30** sentences **each**) : **30**
- 3.1) What is Non-Enzymatic Browning ?
- 3.2) Which products are substitutes to dairy products ?
- 3.3) What is meant by fat deterioration and antioxidants ?
- 3.4) What is by products of fish ?
- 3.5) What are the newer products of fish ?
4. Attempt any **2** out of **3** of the following (**50-60** sentences **each**) : **30**
- 4.1) Which are the food groups and the nutrients contributed by each group to the diet ?
- 4.2) Explain the changes in fish and sea food during processing.
- 4.3) Describe the changes in eggs during processing.

मराठी रूपांतर

- सूचना:** 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 2) उजव्या बाजूस दिलेला आकडा एकूण गुण दर्शवितो.
 3) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

1. पुढील **13** प्रश्नांपैकी कोणतेही **10** प्रश्न सोडवा (**1-2** वाक्यात) : **20**
- 1.1) दूधावरील प्रक्रियांचे प्रकार सांगा.
- 1.2) Dough म्हणजे काय ?
- 1.3) प्रथिनांचे रासायनिक संघटन लिहा.
- 1.4) दुग्धजन्य पदार्थांचे प्रकार लिहा.
- 1.5) मांसामध्ये कोणती पोषक तत्वे आहेत ?
- 1.6) तेल व तुपाचे स्रोत कोणते आहेत ?
- 1.7) Yogurt म्हणजे काय ?
- 1.8) उत्पादक प्रथिने कोणती ते लिहा.
- 1.9) Batter म्हणजे काय ?
- 1.10) दूधातील घटकांचे नावे लिहा.
- 1.11) भाज्यांमध्ये कोणती पोषकतत्वे असतात ?
- 1.12) तेल व तुपाचे संघटन लिहा.
- 1.13) तृणधान्यांमध्ये असणाऱ्या पोषक तत्वांची नावे लिहा.

2. खालील 7 प्रश्नांपैकी 5 प्रश्न सोडवा (5-6 वाक्यात) : 20

- 2.1) Whey म्हणजे काय ?
- 2.2) Frozen Dessert म्हणजे काय ?
- 2.3) डाळी व करधान्यांमधले विणारी घटक कोणते ?
- 2.4) Cheese म्हणजे काय ?
- 2.5) मांसाचे संघटन लिहा.
- 2.6) मेदाला पर्यायी पदार्थ कोणते ते लिहा ?
- 2.7) अंड्याची रचना काढा.

3. खालील 5 प्रश्नांपैकी 3 प्रश्न सोडवा (25-30 वाक्यात) : 30

- 3.1) Non-Enzymatic Browning म्हणजे काय ?
- 3.2) Dairy च्या पदार्थांना पर्यायी पदार्थ-कोणते ?
- 3.3) मेदाची खराब होण्याची क्रिया व प्रणिद्धिवनाची क्रिया म्हणजे काय ?
- 3.4) मासांचे इतर पदार्थ म्हणजे काय ?
- 3.5) मासापासून तयार होणारे नवीन पदार्थ कोणते ?

4. खालील 3 प्रश्नांपैकी 2 प्रश्न सोडवा (50-60 वाक्यात) : 30

- 4.1) आहारातील अन्नगट कोण-कोणते ते लिहून त्यातील पोषकतत्वांचे संघटन लिहा.
 - 4.2) मासे व समुद्री अन्न साठवणीच्या काळात होणारे बदल लिहा.
 - 4.3) अंड्याच्या साठवणी दरम्यान होणारे बदल लिहा.
-

[3716] – 302

S.Y. B. Sc. (Semester – III) Home Science Examination, 2010

Paper 10 : HOME MANAGEMENT

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*

2) *Diagrams must be drawn wherever necessary.*

3) *Figures to the right indicate full marks.*

1. Attempt **any ten** out of **thirteen** of the following in **one to two** sentences **each** : (20)

- a) Elements of Art.
- b) Meaning of Art.
- c) Types of lines.
- d) Types of Texture.
- e) Pattern.
- f) Define Texture.
- g) Name of principles of Art.
- h) Proportion.
- i) Harmony.
- j) Types of Rhythm.
- k) Emphasis.
- l) Design.
- m) Interior Decoration.

P.T.O.

2. Attempt **any five** out of **seven** in **five** to **six** sentences **each** : (20)

- a) Needs related to family housing.
- b) Principles of flower arrangement.
- c) Furniture arrangement for drawing room.
- d) Characteristics of colour.
- e) Factors affecting selection of site for housing.
- f) Floor covering.
- g) Application of colour schemes.

3. Attempt **any three** questions in **25-35** sentences **each** : (30)

- a) Define the principles of Art in short and write about harmony.
- b) Explain the concept of design and explain its type with suitable diagrams.
- c) Explain colour wheel.
- d) Different types of flower arrangements.
- e) Different housing schemes.

4. Attempt **any two** of the following in **50-60** sentences **each** : (30)

- a) Write in detail on interior decoration.
- b) Write the importance of different floor covering and draperies.
- c) Selection, use and care of furniture.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

२) आवश्यक तेथे आकृत्या काढाव्या.

३) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

१. पुढीलपैकी दहा प्रश्नांची एक ते दोन वाक्यात उत्तरे लिहा :

(२०)

- A) कलेच्या मूल्यघटकांची नावे लिहा.
- B) कलेची व्याख्या सांगा.
- C) रेषांचे प्रकार लिहा.
- D) पोताचे प्रकार.
- E) आकृतीबंध.
- F) पोताची व्याख्या लिहा.
- G) कलेच्या तत्वांची नावे लिहा.
- H) प्रमाणबद्धता.
- I) संगती.
- J) लयाचे प्रकार.
- K) प्राधान्य.
- L) डीझाइन.
- M) गृहअंतर्गत सजावट.

२. पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची पाच ते सहा वाक्यात उत्तरे लिहा :

(२०)

- A) कुटुंबाच्या निवासासंबंधी गरजा.
- B) पुष्परचनेची तत्वे.
- C) बैठक खोलीतील फर्नीचरची मांडणी.

- D) रंगांचे गुणधर्म.
- E) घरासाठी जागेची निवड करताना विचारात घेण्याच्या बाबी.
- F) तळ आच्छादने.
- G) सजावटीसाठी विविध रंगयोजनांचा उपयोग.

३. पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची २५ ते ३५ वाक्यात उत्तरे लिहा : (३०)

- A) कलेच्या तत्त्वांची थोडक्यात व्याख्या द्या व संगती या तत्त्वाबद्दल लिहा.
- B) डिझाइन ची संकल्पना स्पष्ट करून डिझाइनचे प्रकार आकृत्यांच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
- C) रंगचक्राची आकृती काढून स्पष्टीकरण द्या.
- D) पुष्परचनेचे विविध प्रकार.
- E) विविध गृहनिर्माण योजना.

४. पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची ५० ते ६० वाक्यात उत्तरे लिहा : (३०)

- A) अंतर्गत गृहसजावट या बद्दल सवीस्तर लिहा.
- B) गृहसजावटीसाठी पडदे आणि गालीचे यांचे महत्व स्पष्ट करा.
- C) गृहसजावटीसाठी फर्नीचरची निवड, उपयोग आणि काळजी या बद्दल लिहा.

[3716] – 303

S.Y. B.Sc. (Home Science) (Semester – III) Examination, 2010
Paper – II : EXTENSION EDUCATION

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *Diagrams must be drawn wherever necessary.*
3) *Figures to the right indicate full marks.*

1. Attempt **any ten** out of thirteen of the following in **one** or **two** sentences **each** : **20**
- a) Meaning of extension teaching
 - b) Principles of teaching
 - c) Communication process
 - d) Formal teaching
 - e) Extension teaching
 - f) Need of communication in extension
 - g) Communication model
 - h) Mass Communication
 - i) Audio-aids
 - j) Appropriate technologies in Home Science
 - k) Vocational courses in Home Science
 - l) Job opportunities in Home Science
 - m) Barriers in Communication.
2. Attempt **any five** out of seven in **five** to **six** sentences **each** : **20**
- a) Wall paper
 - b) Any one communication element
 - c) Barriers in communication
 - d) Exhibition
 - e) Behaviour center method
 - f) Method demonstration
 - g) Characteristics of group contact method.

P.T.O.

3. Attempt **any three** questions in **25-35** sentences **each** : **30**
- Importance of audio-visual aids in extension teaching.
 - Evaluate the various group teaching methods used in communication.
 - Meaning, principles and steps in extension teaching.
 - Write about various self employment opportunities in Home Science.
 - Write about the elements in communication process.
4. Attempt **any two** of the following in **55-65** sentences **each** : **30**
- Write about various appropriate technologies for rural people.
 - Write about the vocationalisation in Home Science.
 - Write about the selection and uses of various teaching methods for effective extension teaching.

मराठी रूपांतर

- सूचना :** १) सर्व प्रश्न अनिवार्य.
 २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 ३) आवश्यक तेथे आकृती काढा.

१. पुढीलपैकी कोणत्याही १० प्रश्नाची उत्तरे **एक** ते **दोन** वाक्यात लिहा. **२०**
- विस्तार शिक्षणाचा अर्थ
 - शिक्षणाची तत्त्वे
 - संप्रेषण प्रक्रिया
 - औपचारीक शिक्षण
 - विस्तार शिक्षण
 - विस्तार शिक्षणात संप्रेक्षणाची गरज
 - संप्रेषण आराखडा
 - जन संपर्क
 - श्राव्य साधने
 - गृहविज्ञानातील सुयोग्य तंत्रज्ञान
 - गृहविज्ञानातील व्यवसायिक अभ्यासक्रम
 - गृहविज्ञानातील व्यवसायिक संधी
 - संप्रेक्षणातील अडथळे.

२. पुढीलपैकी पाच प्रश्नांची उत्तरे ५ ते ६ वाक्यात लिहा. २०
- a) भित्तीपत्रके
 - b) कोणताही एक संप्रेषण आराखड्याचा घटक
 - c) संदेशवहन मार्गातील अडथळे
 - d) प्रदर्शनी
 - e) वर्तनाचा अभ्यास (Behaviour centered method) पद्धती
 - f) कृती प्रात्यक्षिक (Method demonstration)
 - g) गट संपर्क पद्धतीची वैशिष्टे.
३. पुढीलपैकी कोणत्याही ३ प्रश्नांची उत्तरे २५ ते ३५ वाक्यात लिहा : ३०
- a) गृहविज्ञान विस्तार शिक्षणात दृकश्राव्य साधनांचे महत्त्व.
 - b) समूह संप्रेषणासाठी उपयोगात येणाऱ्या विविध पद्धतीबद्दल गुणदोषांसहित माहिती द्या.
 - c) विस्तार शिक्षणाचा अर्थ, तत्त्वे आणि पायऱ्या स्पष्ट करा.
 - d) गृहविज्ञान विषयाच्या विविध शाखातील स्वयं रोजगाराच्या संधी बद्दल माहिती लिहा.
 - e) संप्रेषण प्रक्रीयेतील विविध घटकांबद्दल सविस्तर माहिती लिहा.
४. पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची ५५ ते ६५ वाक्यांत उत्तरे लिहा. ३०
- a) ग्रामीण नागरीकांचे जिवनमान उचावणाऱ्या विविध सुयोग्य तंत्रज्ञानाबद्दल (Appropriate technologies) माहिती लिहा.
 - b) गृहविज्ञान विषयाचे व्यावसायीकीकरण यावर माहिती लिहा.
 - c) विस्तार शिक्षणासाठी आवश्यक असणाऱ्या विभिन्न शिक्षण पद्धतीची निवड आणि उपयोग, याबद्दल सविस्तर लिहा.

[3716] – 401

S.Y. B.Sc. (Semester – IV) Examination, 2010
HOME SCIENCE
Textile Science and Care (Paper – XII)

Time: 3 Hours

Max. Marks: 100

Instructions : i) *All questions are compulsory.*
ii) *Figures to the right indicate full marks.*
iii) *Draw neat and suitable diagrams.*

1. Attempt **any ten** out of the following in **1 to 2** sentences **each**. **20**

- i) Yarn count
- ii) Types of finishes
- iii) Methods of fabric construction
- iv) Design
- v) Fancy yarns
- vi) Types of knitting
- vii) Classification of colours
- viii) Main feature of Rib weave
- ix) Material used in embroidery.
- x) Dyes used for cotton fibre
- xi) Parts of handloom
- xii) Proportion of yarn twist
- xiii) Methods of printing.

2. Attempt **any five** of the following in **5-6** sentences **each**. **20**

- 1) Write about knoted yarn.
- 2) Define finishing process and classify it.
- 3) Write on natural colours.
- 4) Discuss calendering.
- 5) Write on stem and french knot stitch.
- 6) Discuss the elements of design.
- 7) Write about features of fancy yarn.

P.T.O.

3. Attempt **any three** of the following in **25-30** sentences : **30**
- 1) Write in short about embroidery.
 - 2) Discuss on 'Finishing process'.
 - 3) Write about types of handloom and write in short about any one.
 - 4) Write about Jacquard and Dobby weave.
 - 5) Write about yarn count and yarn cringe.
4. Attempt **any two** questions in **50-60** sentences. **30**
- 1) Write an essay on printing.
 - 2) Write in detail about colour and pigments.
 - 3) Write an essay on design.

मराठी रूपांतर

- सूचना :** i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 ii) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
 iii) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्याकाठा.
 iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी पत्रिका पहावी.

१. पुढीलपैकी दहा प्रश्नांची उत्तरे १-२ वाक्यात लिहा. **२०**
- १) धाग्याच्या क्रमांक
 - २) परिसज्जेचे प्रकार
 - ३) वस्त्र बनावटीच्या पद्धती
 - ४) डिझाईन
 - ५) नाविन्यपूर्व धागे
 - ६) निटीगंचे प्रकार
 - ७) रंगाचे वर्गीकरण
 - ८) रिब विविचे वैशिष्ट्य

- ९) भरतकलेतचि लागवारे साहित्य.
- १०) सूतीतंतूसाठी वापर व्यातयेणारे रंग.
- ११) हात मागाचे भाग
- १२) पिळाचे प्रमाण
- १३) छपाईच्या पद्धती.
२. पुढीलपैकी कोणत्याही **पाच** प्रश्नांची उत्तरे ५-६ वाक्यात लिहा. २०
- १) गाठीच्या धाग्याबाबत लिहा.
- २) परिसज्जेची व्याख्यलिहून वर्गीकरण करा.
- ३) नैसर्गीक रंगावर लिहा.
- ४) “कॅलेंडरिंग” यावर चर्चा करा
- ५) दांडी टाका आणि पराग टाका यावर लिहा.
- ६) डिझाईनच्या मूलघटकांवर चर्चा लिहा.
- ७) नाविन्यपूर्ण धाग्याच्या वैशिष्ट्यांबाबत लिहा.
३. कोणत्याही **तीन** प्रश्नांची प्रत्येकी २५ ते ३० वाक्यात उत्तरे लिहा. ३०
- १) भरतकलेवर थोडक्यात लिहा.
- २) परिसज्जा प्रक्रिया यावर चर्चा करा
- ३) हातमागाचे प्रकार लिहून कोणत्याही एकावर संक्षेपान लिहा.
- ४) जॅकार्ड आणि डॉबी विणीविषयी लिहा.
- ५) धाग्याचा क्रमांक आणि सूत्रांक यावर लिहा ।
४. कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची प्रत्येकी ५० ते ६० वाक्यात उत्तरे लिहा. ३०
- १) छपाईवर निबंध लिहा.
- २) रंग आणि रंगकण याबाबत लिहा.
- ३) डिझाईन याविषयी चर्चा करा.

[3716] – 402

S.Y. B.Sc. (Semester – IV) Examination, 2010
Home Science
CHILD DEVELOPMENT (Paper – XIII)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to **right** indicate **full** marks.*
3) *Draw neat diagrams **wherever** necessary.*

1. Attempt **any ten** of the following in **1** or **2** sentences **each** : **20**
- i) Enlist the skill developed in babyhood.
 - ii) Define socialisation.
 - iii) What is play ?
 - iv) Types of creative play in early childhood period.
 - v) Enlist characteristics of babyhood.
 - vi) Define laws of development.
 - vii) Enlist factors affecting on selection of equipment in Nursery School.
 - viii) Characteristics of early childhood period.
 - ix) What is emotion ?
 - x) Enlist types of education.
 - xi) Define active play.
 - xii) What is babbling ?
 - xiii) Advantages of socialisation.
2. Attempt **any five** questions in **5** to **6** sentences : **20**
- i) What is therapeutic value of play ?
 - ii) Explain in short about adjustments of neonate.
 - iii) Explain the factors affecting on socialisation in babyhood.
 - iv) Explain the factors considered in location of nursery school.
 - v) What is motor development ? Explain its types.
 - vi) Write importance of parents in social development.
 - vii) Write the safety of play ground in Nursery School.

P.T.O.

3. Answer any 3 questions in 25 to 30 sentences : 30
- What is development ? Explain principles of development.
 - What is Pre-School education ? Explain Pre-School programmes in detail.
 - What are Pre-speech forms ? Explain its development in babyhood.
 - Write short note on influence of language on personality.
 - Write importance of motor development in childhood.
4. Answer any two questions in 50 to 60 sentences : 30
- What is social development ? Explain development of socialisation from birth to childhood period.
 - Explain values of play and its types.
 - What is curriculum planning ? Explain its types and factors affecting on it.

मराठी रूपांतर

- सूचना:** i) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
 ii) उजवीकडील आकडे गुण दर्शवितात.
 iii) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढाव्यात.

१. कोणत्याही दहा प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा : २०
- १) शैशवावस्थेत विकसित होणारी कौशल्ये लिहा.
 - २) सामाजिकरण-व्याख्या लिहा.
 - ३) खेळ म्हणजे काय ?
 - ४) शालापूर्व अवस्थेतील सृजनशील खेळाचे प्रकार लिहा.
 - ५) शैशवावस्थेची वैशिष्ट्ये लिहा.
 - ६) विकासाची नियम कोणती ?
 - ७) पूर्वप्राथमिक शाळेसाठी लागाणाऱ्या साहित्य निवडीवर परिणाम करणारे घटकांची यादी लिहा.
 - ८) शालापूर्व अवस्थेची वैशिष्ट्ये-यादी द्या.
 - ९) भावनी म्हणजे काय ?
 - १०) शिक्षणाचे प्रकार लिहा.
 - ११) क्रियाशील खेळ म्हणजे काय ?
 - १२) बॅबलींग म्हणजे काय ?
 - १३) सामाजिकरणाचे फायदे.

२. कोणत्याही ५ प्रश्नांची ५ ते ६ वाक्यात उत्तरे लिहा :

२०

- १) खेळाचे उपचारात्मक मूल्य म्हणजे काय ?
- २) नवजाताला करावे लागणारे समायोजन थोडक्यात लिहा.
- ३) शैशवावस्थेतील सामाजिकरणावर परिणाम करणारे घटक लिहा.
- ४) पूर्वप्राथमिक शाळेची जागा ठरविताना लक्षात ठेवण्याचे घटक लिहा.
- ५) कारक विकास म्हणजे काय ? त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
- ६) मुलांच्या सामाजिक विकासात पालकांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ७) मैदानाची सुरक्षितता धेताना लक्षात ठेवण्याचे घटक पूर्व प्राथमिक शाळेतील लिहा.

३. कोणत्याही ३ प्रश्नांची २५ ते ३० वाक्यात उत्तरे लिहा :

३०

- i) विकास म्हणजे काय ? विकासाची तत्वे स्पष्ट करा.
- ii) पूर्व-प्राथमिक शिक्षण म्हणजे काय ? पूर्व प्राथमिक शिक्षणाचे कार्यक्रम लिहा.
- iii) भाषा-पूर्व रूपे म्हणजे काय ? शैशवावस्थेतील भाषिक विकासाविषयी सविस्तर लिहा.
- iv) भाषेचा व्यक्तीच्या व्यक्तीमत्त्वावर होणारा प्रभाव-टिपा लिहा.
- v) बाल्यावस्थेतील कारक विकासाचे महत्त्व थोडक्यात लिहा.

४. कोणतेही २ प्रश्नांची उत्तरे ५० ते ६० वाक्यात लिहा :

३०

- i) सामाजिक विकास म्हणजे काय ? सामाजिकरण जन्मापासून ते बाल्यावस्थेपर्यंत कसे वृद्धिंगत होते ते लिहा.
- ii) खेळाचे प्रकार आणि मूल्य थोडक्यात लिहा.
- iii) कार्यक्रम नियोजन म्हणजे काय ? त्याचे प्रकार आणि त्यावर परिणाम करणारे घटकांविषयी सविस्तर लिहा.

[3716] – 504

T.Y. B.Sc. Home Science (Semester – V) Examination, 2010
FOOD SCIENCE AND NUTRITION
Paper No. – 15 : Institutional Food Service Management

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

*N.B. : 1) Solve **all** questions.*

*2) Draw the figures **wherever** necessary.*

1. Solve **any ten** questions out of following in **1-2** sentences **each** : **20**

- 1) Food Service.
- 2) Food Service Institutions.
- 3) Characteristics of food service.
- 4) Any one principle of food service management.
- 5) Planning.
- 6) Controlling.
- 7) Evaluating management tools.
- 8) Resource management.
- 9) Employee benefits.
- 10) Human relations.
- 11) Cost control.
- 12) Profit.
- 13) Human relations at work place.

P.T.O.

2. Attempt **any five** questions out of following in **5-6** sentences **each** : **20**
- 1) Development of food service institutes in India.
 - 2) Write about characteristics of food service establishments.
 - 3) Cost control policy.
 - 4) Traditional management system.
 - 5) System approach.
 - 6) How to manage finance ?
 - 7) Equipments in food service institute.
3. Attempt **any three** questions out of following in **25-30** sentences **each** : **30**
- 1) Staff time and energy management.
 - 2) Functions of food service management.
 - 3) Tools in food service management.
 - 4) Management by objectives.
 - 5) Maximizing the use of resources.
4. Attempt **any 2** questions in **55-60** sentences **each** : **30**
- 1) Write about the types of cost involve in food services and how to control them to maximise the profit.
 - 2) Write on various techniques of man power management.
 - 3) Discuss the effects of environmental changes on different types of food service institutions.

मराठी रूपांतर

- सूचना :** १) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
३) संदर्भाकरीता इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

१. पुढीलपैकी कोणत्याही १० प्रश्नांची १-२ वाक्यात उत्तरे लिहा :

20

- १) अन्न सेवा.
- २) अन्नविषयक सेवा देणाऱ्या संस्था.
- ३) अन्नसेवेची गुण वैशिष्ट्ये.
- ४) अन्नसेवा व्यवस्थापनाचे कोणतेही एक तत्त्व.
- ५) नियोजन.
- ६) नियंत्रण.
- ७) व्यावस्थापना तंत्राचे मुल्यमापन.
- ८) साधनसामुग्रीचे (Resources) व्यवस्थापन.
- ९) कर्मचाऱ्यांसाठी लाभ (Employee Benefits).
- १०) मानवी संबंध (Human Relations).
- ११) किमतीवर नियंत्रण ठेवणे.
- १२) फायदा किंवा लाभ (Profit).
- १३) कामाच्या ठिकाणी मानवी संबंध.

२. पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची ५-६ वाक्यात उत्तरे लिहा :

20

- १) भारतातील अन्न सेवा संस्थेची विकसन.
- २) अन्नसेवाचे गुणविशेष (Characteristics of food services).
- ३) किमतीच्या नियंत्रणासंबंधी धोरण.

- ४) पारंपारीक व्यवस्थापन पद्धती.
- ५) सीस्टीम अॅप्रोच (System Approach).
- ६) वित्त व्यावस्थापन (Finance Management).
- ७) अन्नसेवा संस्थेतील उपयुक्त यंत्रसामुग्री व उपकरणे.

३. पुढीलपैकी तीन प्रश्नांची २५-३० वाक्यात उत्तरे लिहा :

30

- १) कर्मचारी, वेळ आणि श्रम यांचे व्यवस्थापन.
- २) अन्नसेवा व्यवस्थापनाची कार्ये.
- ३) अन्नसेवा व्यवस्थापनाची साधने (Tools).
- ४) उद्दिष्टांवर आधारित व्यवस्थापन.
- ५) साधन सामुग्री (Resources) चा सीमांत उपयोग.

४. पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची ५५-६० वाक्यात उत्तरे लिहा :

30

- १) अन्नसेवासंदर्भातील वेगवेगळ्या वस्तूंच्या वाढत्या किमतीबद्दल लिहा आणि जास्तीत जास्त फायदा मिळवीण्याच्या दृष्टीने किमती धोरणासंबंधी लिहा.
- २) मनुष्यबळ व्यवस्थापनाच्या विविध तंत्राबद्दल सविस्तर लिहा.
- ३) वातावरणात घडणाऱ्या बदलांचा अन्न-सेवा संस्थांवर होणारा परीणाम या बद्दल लिहा.

[3716] – 505

Third Year B.Sc. (Semester – V) (Home Science) Examination, 2010
DIET THERAPY – I

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

*N.B. : Solve **all** questions.*

1. Attempt **any ten** (out of **13**) of the following (**one** or **two** sentences **each**) : **20**
 - 1) What is mean by tube feeding ?
 - 2) Define enteral and parental nutrition.
 - 3) Clear fluid diet.
 - 4) Body mass index.
 - 5) Waist to hip Ratio.
 - 6) Functions of liver.
 - 7) Enlist the foods allowed in obesity.
 - 8) Signs and symptoms of underweight.
 - 9) What is indigestion ?
 - 10) Define Bland diet.
 - 11) Write the role of fiber in the prevention of intestinal diseases.
 - 12) What is mean by anemia ?
 - 13) Write the infective agents of hepatitis.
2. Attempt **any five** (out of **7**) of the following (**five** or **six** sentences **each**) : **20**
 - 1) Write a short note on soft diet. Give the examples.
 - 2) Discuss the different types of tube feeds used in hospital.
 - 3) Give four high fiber recipes.
 - 4) Explain grades of obesity.

P.T.O.

- 5) What are the important causes of underweight ?
 - 6) Explain ulcerative colitis.
 - 7) Write down the treatment for diarrhoea.
3. Attempt **any three** (out of **5**) of the following (**25 to 30** sentences **each**) : **30**
- 1) Write down the difference between enteral and parental nutrition.
 - 2) What are the hospital routine diets ? Explain with suitable examples.
 - 3) Explain the treatment of obesity and give the dietary guidelines for obesity.
 - 4) Write a note on Anorexia Nervosa.
 - 5) Write a note on diverticular diseases and give its dietary measurers.
4. Attempt **any two** (out of **3**) of the following (**50 to 60** sentences **each**) : **30**
- 1) What is mean by therapeutic diet ? Explain all hospital routine diets.
 - 2) What is mean by underweight ? Explain the causes, symptoms and Dietary management in detail.
 - 3) What is Cirrhosis of Liver ? Explain the causes, symptoms, Dietary management in detail.

[3716] – 506

T.Y. B.Sc. Home Science (Semester – V) Examination, 2010
COMMUNITY NUTRITION

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

N.B. : 1) All questions are compulsory.
2) Draw neat diagram wherever necessary.

1. Attempt **any ten** out of following in **one to two** sentences : **20**
- a) Methods of nutritional states assessment.
 - b) Biophysical methods of direct nutritional assessment.
 - c) Growth chart.
 - d) Clinical signs of iodine deficiency.
 - e) Nutritional causes of nutritional problems of community.
 - f) Objectives of nutrition education.
 - g) Identifying nutritional problems of children.
 - h) Techniques of group contact for nutrition education.
 - i) Techniques of mass contact programme for imparting nutrition education.
 - j) Food behaviour and work pattern.
 - k) Protein energy malnutrition.
 - l) Norms to assess nutritional status.
 - m) Diet survey.
2. Attempt **any five** questions out of following in **5 to 6** sentences : **20**
- a) Meaning and methods of nutritional status assessment.
 - b) Bio-chemical tests for nutritional assessment.
 - c) Need and importance of diet survey.
 - d) Adequacy of diet with respect to RDA.
 - e) Techniques of nutrition education.
 - f) Techniques of measuring height, weight, head, chest and arm circumference.
 - g) Interpretation of clinical signs.

P.T.O.

3. Attempt **any three** questions out of following in **25 to 30** sentences : **30**
- 1) Individual and group contact programme for imparting nutrition education.
 - 2) Factors affecting food habits.
 - 3) RDA and common diet of Indian women.
 - 4) Objectives and principles of nutrition education for school going children.
 - 5) Linkage of food behaviour with health.
4. Attempt **any two** questions out of following in **50 to 60** sentences : **30**
- a) Write about the nutritional policies and programmes to overcome nutritional problems in India.
 - b) Write about the effect of family size, composition, economic status and working status of mother on food habits of the family.
 - c) Prophylaxis programmes to check the nutritional problems.

मराठी रूपांतर

- सूचना:** १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 २) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.
 ३) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

१. पुढीलपैकी कोणत्याही १० प्रश्नांची १-२ वाक्यात उत्तरे लिहा : **२०**
- १) आहारविषयक दर्जा निर्धारित करण्याच्या पद्धती.
 - २) पोषण विषयक दर्जा निर्धारित करण्याच्या प्रत्यक्ष बायोफीजिकल पद्धती.
 - ३) वाढ दर्शवीणारे तक्ते.
 - ४) आयोडीनच्या कमतरतेची शारीरिक लक्षणे.
 - ५) पोषणविषयक समस्यांची आहाराशी संबंधित कारणे.
 - ६) पोषणविषयक शिक्षणाची उद्दिष्टे.
 - ७) मुलांच्या पोषणविषयक समस्या.
 - ८) पोषणविषयक शिक्षण देण्यासाठी गट संपर्क पद्धती.
 - ९) जनसंपर्क (mass contact) पद्धतीद्वारे पोषणविषयक शिक्षण.

- १०) कामाचा आहारविषयक धोरणावर होणारा परीणाम.
- ११) प्रथीने व कॅलरीची कमतरता.
- १२) पोषणविषयक दर्जा निर्धारण्यातील बाबी (norms).
- १३) पोषणविषयक सर्वेक्षण.

२. पुढीलपैकी ५ प्रश्नांची ५-६ वाक्यात उत्तरे लिहा :

२०

- १) पोषणविषयक दर्जा म्हणजे काय व तो निर्धारित करण्याच्या पद्धती.
- २) पोषणविषयक दर्जा निर्धारणाच्या बायोकेमिकल चाचण्या (tests).
- ३) आहारविषयक सर्वेक्षणाची गरज व महत्त्व.
- ४) दैनिक आहारविषयक गरज (RDA) आणि आहाराची उपलब्धता.
- ५) आहार व पोषण शिक्षणाची तंत्रे.
- ६) वजन, उंची, डोक, छाती, दंडधर इत्यादी मोजताना लक्षात घ्यावयाच्या बाबी.
- ७) वेगवेगळी क्लिनीकल लक्षणे आणि त्यावरून होणारा पोषणविषयक बोध.

३. पुढीलपैकी ३ प्रश्नांची प्रत्येकी २५-३० वाक्यात उत्तरे लिहा :

३०

- १) आहारविषयक शिक्षणाच्या वैयक्तिक आणि गटसंपर्क पद्धती (individual and group contact).
- २) आहार विषयक सवयींवर परीणाम करणारे घटक.
- ३) विविध पोषक तत्वांची दैनिक आवश्यकता आणि सर्वसाधारण भारतीय स्त्रीचा आहार.
- ४) शालेय विद्यार्थ्यांसाठी आहार व पोषण विषयक शिक्षणाची उद्दिष्टे व तत्त्वे.
- ५) आहारविषयक सवयी व आरोग्याचा सहसंबंध.

४. पुढीलपैकी २ प्रश्नांची प्रत्येकी ५०-६० वाक्यात उत्तरे लिहा :

३०

- १) वेगवेगळ्या पोषण विषयक समस्या सोडवण्यासाठी योजलेली विविध आहार व पोषण विषयक धोरणे.
- २) कुटुंबाचा आकार कुटुंबातील सदस्यांची संख्या आर्थिक दर्जा, आहारविषयक सवयी, आर्थिक जन करणारी माता इत्यादी घटकांचा कुटुंबाच्या आहार विषयक सवयींवर होणारा परीणाम.
- ३) वेगवेगळ्या पोषण विषयक समस्या सोडवण्यासाठी राबवले जाणारे प्रतीबंधात्मक कार्यक्रम.

[3716] – 602

T.Y. B.Sc. (Semester – VI) (Home Science) Examination, 2010
APPAREL MAKING

Time: 3 Hours

Max. Marks: 100

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*
3) *Draw neat diagram wherever necessary.*

1. Attempt **any 10** (out of **13**) of the following (**1** or **2** sentences **each**) : **20**
- i) Give the definition of drafting.
 - ii) List out the basic parts of garment.
 - iii) Explain the basic stage in garment construction.
 - iv) Which measurements are required for housecoat ?
 - v) List out the 5 types of necklines.
 - vi) What is dart manipulation ?
 - vii) Explain the use of curtains.
 - viii) Give the definition of sleeves block.
 - ix) How to construct the skirt ?
 - x) List out the types of silhouette.
 - xi) Explain the use of bed covering.
 - xii) How to construct the kimono sleeve ?
 - xiii) Give the two methods of taking body measurements.
2. Attempt **any 5** (out of **7**) of the following (**5** or **6** sentences **each**) : **20**
- i) Write about curtains and bed coverings.
 - ii) As a fashion designer how would you select fabric for thin and short figure.
 - iii) Explain the kimono sleeve with diagram.
 - iv) Write on three methods of garment construction.
 - v) Which are important points in the pattern making ?
 - vi) Give the information of lay out with diagram.
 - vii) Which points should be taken in consideration while selecting the fabric for curtains ?

P.T.O.

3. Attempt **any 3** (out of **5**) of the following (**25 to 30** sentences **each**) : **30**
- Draping.
 - Write on collars.
 - Give the detail information of Kalidar Kurta.
 - Which points are to be considered while selecting the material for making skirts ?
 - How to store the silk and cotton garments ? Give some tips.
4. Attempt **any 2** (out of **3**) of the following (**50 - 60** sentences **each**) : **30**
- Application of Raglan sleeves and Kimono sleeves to the kamiz with diagram.
 - Write on the different methods of pattern making.
 - Explain the different body-types and how would you select garment for them.

मराठी रूपांतर

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) आवश्यक तेथे सुजक आकृत्या काढा.
 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नप्रतिका पहावी.

1. खालील तेरा प्रश्नांपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **1** ते **2** वाक्यात लिहा. **20**
- ड्राफ्टिंगची व्याख्या.
 - वस्त्र बनावटीच्या पायऱ्या नमुद करा.
 - वस्त्र बनावटीसाठी कोणत्या मूलभूत गोष्टी आवश्यक असतात ?
 - हाऊसकोट साठी कोणती मापे आवश्यक असतात ?
 - पाच गळ्याचे प्रकार नमुद करा.
 - डार्ट मॅन्युप्युलेशन म्हणजे काय.
 - परद्व्याचा वापर लिहा.
 - बाहीच्या ब्लॉकची व्याख्या लिहा.

ix) स्कर्ट कसा बनवाल किंवा नमुना कसा तयार कराल.

x) सिलव्हेटचे प्रकार लिहा.

xi) चादरीचा उपयोग सांगा

xii) किमोनो बाटी बदल लिहा.

xiii) शरीराचे माप कोणत्या दोन पद्धतीने घेतली जातात.

2. खालील सात पैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे 5 ते 6 वाक्यात लिहा.

20

i) पडदे आणि चादरी बदल सविस्तर लिहा.

ii) बुटक्या आणि सडपातळ व्यक्तीसाठी कपडे निवडताना कोणत्या गोष्टी लक्षात घेऊन सल्ला द्याल.

iii) किमोनो बाही आकृतीसह स्पष्ट करा.

iv) वस्त्र बनावटीच्या तीन पद्धति नमूद करून त्या बदल सविस्तर लिहा.

v) पॅटर्न मेंकींग करताना कोणते महात्वाचे गोष्टी लक्षात घेतल्या जातात.

vi) ले-आऊट बदल सविस्तर माहीती द्या.

vii) पडदे निवडताना कापडाचे सिलेकशनसाठी कोणते मुद्दे विचार घ्याल.

3. खालील पाच पैकी तीन प्रश्नांची उत्तरे 25 ते 30 वाक्यात लिहा.

30

i) ड्रेपींग

ii) कॉलर बदल सविस्तर लिहा.

iii) कलीदार कुर्ता सविस्तर स्पष्ट करा.

iv) स्कर्ट बनवीण्यासाठी कापडाची निवडकरताना कोणते मुद्दे लक्षात घ्याल.

v) सिल्क आणि सूती कपडे यांची साठवण.

4. खालील तीन पैकी दोन प्रश्नांची उत्तरे 50 ते 60 वाक्यात लिहा.

30

i) कमीज मध्ये किमोनो आणि रॅगलॅन बाही वापरा आकृतीसह दाखवा.

ii) पॅटर्न मेंकींगच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.

iii) विविध शरीर प्रकार सांगून त्याच्या साठी कपडे निवडताना कोणत्या गोष्टी लक्षात घ्याल.

[3716] – 603

T.Y. B.Sc. (Semester – VI) (Home Science) Examination, 2010
PROJECT MANAGEMENT, ENTREPRENEURSHIP
DEVELOPMENT AND COMPUTER SKILLS

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

- N.B. :** 1) *All questions are compulsory.*
2) *Diagrams must be drawn wherever necessary.*
3) *Figures to the right indicate full marks.*

1. Attempt any **10** (out of 13) of the following (**1** or **2** sentences **each**) : **20**

- 1) Types of software.
- 2) Meaning of project.
- 3) What is the data processing ?
- 4) Definition of Entrepreneurship.
- 5) Definition of computer.
- 6) Task of Project Manager.
- 7) Write down the characteristics of entrepreneurship.
- 8) What is the project management system ?
- 9) Discuss on characteristics of small enterprises.
- 10) Write down the mother board.
- 11) Write the name of agencies of women entrepreneur development.
- 12) Explain the project manager.
- 13) System classification of computer.

P.T.O.

2. Attempt any **5** (out of 7) (**5 to 6** sentences each) : **20**
- 1) Write on market analysis.
 - 2) Identify the project.
 - 3) Need and scope of entrepreneurship.
 - 4) Methods of project appraisals.
 - 5) What is the intermediate software ?
 - 6) Discuss the managerial competence.
 - 7) Discuss the economic analysis.
3. Answer any **3** questions (out of 5) (**25 to 30** sentences) : **30**
- 1) Write on project selection.
 - 2) Functions of computer.
 - 3) Role of entrepreneurship in economic development.
 - 4) What is transletters ?
 - 5) Format of project report.
4. Answer any **2** questions (out of 3) (**50 to 60** sentences) : **30**
- 1) Define computer software and explain the operating system and application of software is like work processors.
 - 2) Planning and design of project management system.
 - 3) Define entrepreneurship and give the reasons of entrepreneurship in India failure.

मराठी रूपांतर

- सूचना:**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील तेरा प्रश्नांपैकी कोणत्याही **10** प्रश्नांची **एक** ते **दोन** वाक्यात उत्तरे लिहा : **20**
- 1) सॉफ्टवेअरचे प्रकार लिहा.
 - 2) प्रकल्पाचा अर्थ लिहा.
 - 3) डाटा प्रोसेसिंग म्हणजे काय ?
 - 4) उद्योजकतेची व्याख्या लिहा.

- 5) संगणकाची व्याख्या लिहा.
- 6) प्रकल्प व्यवस्थापकाची कार्ये लिहा.
- 7) उद्योजकतेची वैशिष्ट्ये लिहा.
- 8) प्रकल्प व्यवस्थापन पद्धती म्हणजे काय ?
- 9) लघूउद्योगाची वैशिष्ट्ये लिहा.
- 10) मदर बोर्ड या विषयावर लिहा.
- 11) महिला उद्योजकतेला साहाय्य करणाऱ्या संस्थेची नावे लिहा.
- 12) प्रकल्प अधिकारी म्हणजे काय ?
- 13) संगणकाच्या पद्धतीचे वर्गीकरण.

2. खालील सात प्रश्नांपैकी कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा (**पाच** ते **सहा** वाक्यात) :

20

- 1) बाजारपेठ विश्लेषण म्हणजे काय ?
- 2) प्रकल्पाची ओळख या विषयावर लिहा.
- 3) उद्योजकतेचे महत्त्व व गरज स्पष्ट करा.
- 4) प्रोजेक्ट ऑपरायजलच्या पद्धती लिहा.
- 5) इन्टरमिडियट सॉफ्टवेअर म्हणजे काय ?
- 6) व्यवस्थापनातील विश्लेषण या विषयावर लिहा.
- 7) आर्थिक विश्लेषण या विषयावर चर्चा करा.

3. खालील पाच प्रश्नांपैकी कोणतेही **तीन** प्रश्न **25** ते **30** वाक्यात सोडवा :

30

- 1) प्रकल्प निवडीवर चर्चा लिहा.
- 2) संगणकाची कार्ये लिहा.
- 3) आर्थिक विकासात उद्योजकतेची भूमिका स्पष्ट करा.
- 4) ट्रांस्लेटर म्हणजे काय ?
- 5) प्रकल्प अहवालाचा आराखडा स्पष्ट करा.

4. खालील तीन प्रश्नांपैकी कोणतेही **दोन** प्रश्न **50** ते **60** वाक्यात सोडवा :

30

- 1) कम्प्यूटर सॉफ्टवेअर म्हणजे काय ते सांगून-वर्क प्रोसेसर सारख्या घटकात त्यांचा वापर कसा करतात ?
- 2) प्रकल्प व्यवस्थापनेचे नियोजन व आरेखन लिहा.
- 3) उद्योजकता म्हणजे काय ते सांगून भारतातील उद्योग अपयशी होण्यामात्राची कारणे सांगा.

[3716] – 403

S.Y.B.Sc. (Semester – IV) Examination, 2010

HOME SCIENCE

Paper – 14 : Basic Nutritional Biochemistry

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*

2) *Figures to the **right** indicate **full** marks.*

3) ***Draw** neat diagrams **whenever** necessary.*

1. Attempt **any ten** questions. (in **1** or **2** sentences or in **20** words **each**). **20**

- 1) Objectives of Biochemistry
- 2) Write the name of Compound Lipids.
- 3) Define acid value.
- 4) Classification of coenzymes.
- 5) Write the sources of Vitamin C.
- 6) Write full forms of LDL and HDL.
- 7) What is invisible fat ?
- 8) Define non essential amino acid and write names of any three amino acids.
- 9) Which food are to be avoided in low cholesterol diet ?
- 10) Write the long form of NAD and NADH.
- 11) Write the sources of Vitamin A.
- 12) What is fatty liver ?
- 13) Define basal metabolic rate.

P.T.O.

2. Attempt **any five** questions (in **5** or **6** sentences or in **50** words **each**). **20**
- 1) Write the nomenclature of enzymes.
 - 2) Explain the oxidative deamination.
 - 3) Draw the diagram of Bomb calorimeter.
 - 4) Explain the glycemic index.
 - 5) Types of coenzymes.
 - 6) Scope of Biochemistry in nutrition.
 - 7) Significance of Saponification value.
3. Answer **any three** questions (in **25** to **30** sentences or in **200** words). **30**
- 1) Explain the urea cycle in detail.
 - 2) Write down the function of Vitamin A, E and K.
 - 3) Write on heat regulation in the body mechanism of production of heat from body.
 - 4) Define oxidative phosphorylation.
 - 5) Explain Ketogenesis.
4. Answer **any two** questions (in **50** to **60** sentences or in **500** words). **30**
- 1) Explain the Basal metabolic rate and factors affecting it.
 - 2) Explain the reaction of deamination and transamination.
 - 3) Determination of energy count of protein fat and carbohydrates.

मराठी रूपांतर

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नाची 1-2 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 20 शब्दात उत्तरे द्या. 20

- 1) जीवरसायनशास्त्राची उद्दिष्टे लिहा.
- 2) संयुक्त मेदाम्लाचे नाव लिहा.
- 3) अॅसीड व्हॅल्यु म्हणजे काय ?
- 4) कोइन्झाईमचे वर्गीकरण द्या.
- 5) जीवनसत्व क चे स्रोत लिहा.
- 6) LDL व HDL चा फुलफार्म लिहा.
- 7) इनव्हीजीबल फॅट म्हणजे काय ?
- 8) अनावश्यक अमायनो आम्लाची व्याख्या द्या व कोणत्याही तीन अनावश्यक आम्लाची नावे लिहा.
- 9) कोलेस्टेरॉल आहारामध्ये कोणते अन्नपदार्थ टाळले जानाव ?
- 10) NAD व NADH चे विस्तारीत रूप लिहा.
- 11) जीवनसत्व अ चे स्रोत लिहा.
- 12) फॅटी लीव्हर म्हणजे काय ?
- 13) आधार चयापचय दराची व्याख्या द्या.

2. कोणत्याही पाच प्रश्नाची उत्तरे लिहा (5 ते 6 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 50 शब्दात). 20

- 1) इन्झाईमचे नामकरण यावर लिहा.
- 2) ऑक्सीडेटीव्ह डीअॅमीनेशनवर चर्चा करा.
- 3) बाँब कॅलरीमीटरची आकृती काढून नावे द्या.

- 4) ग्लायसेमीक इन्डेक्स वर लिहा.
 - 5) कोइन्झाइम्सची प्रकार लिहा.
 - 6) पोषणशास्त्रात जीवरसायनशास्त्राची व्याप्ति स्पष्ट करा.
 - 7) सॅपोनीफीकेशन व्हॅल्युचे महत्व लिहा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नाची (25 ते 30 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 200 शब्दात उत्तरे लिहा). 30
- 1) युरीया चक्र सवीस्तर समजवा.
 - 2) जीवनसत्व अ, इ व कॅ चे कार्य स्पष्ट करा.
 - 3) शरीरामधील उष्णता नीयमन लिहून शरीरामध्ये उष्णता कशी तयार होते त्याबद्दल लिहा.
 - 4) ऑक्सीडेटीव्ह फॉस्फोरीलेशनवर लिहा.
 - 5) कीटोजेनीसीस समजावून सांगा.
4. कोणत्याही दोन प्रश्नाची 50 ते 60 वाक्यात किंवा प्रत्येकी 500 शब्दात उत्तरे लिहा. 30
- 1) आधार चयापचय गतीची व्याख्या देवून त्यावर परीणाम करणारे घटक यावर सवीस्तर लिहा.
 - 2) डीअॅमीनेशन व ट्रान्सअमायनेशनवर क्रिया सवीस्तर समजवा.
 - 3) प्रथीने, कर्बोदके व स्नीग्ध पदार्थांचे उर्जा मुल्य काढणे यावर सवीस्तर लिहा.

[3716] – 601

T.Y. B.Sc. (Semester – VI) Examination, 2010
HOME SCIENCE
Traditional Textiles and Costumes of India

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*
3) *Draw neat diagram whenever necessary.*

1. Attempt any **10** (out of **13**) of the following (**1** or **2** sentences) : **20**
- 1) Which type of dyed and printed textiles famous in Orissa ?
 - 2) Give the examples of woven textiles in India.
 - 3) Explain male costume in Rajasthan.
 - 4) Which type of traditional dance costume used in Kathak?
 - 5) Explain the type of Ekat.
 - 6) Explain the type of Kalmakari.
 - 7) Give the examples of tie and dye methods.
 - 8) Which type of motif used in Kashmiri shawl ?
 - 9) Explain the type of similar saree of Amru saree.
 - 10) What is Telia rumal ?
 - 11) List out the material required for batik.
 - 12) Give the example of resist printing.
 - 13) Which types of dyes are used for batik ?

P.T.O.

2. Attempt any **5** (out of **7**) of the following (**5** or **6** sentences each) : **20**
- 1) Traditional dance costume in Oddissi -Explain.
 - 2) Explain the Patola.
 - 3) Describe the 'Bunjara Garment'.
 - 4) Explain Double Ikat.
 - 5) Which type of drapery use in Kathakali dance ?
 - 6) Explain Brocades.
 - 7) Explain Muslins of Bengal.
3. Attempt any **3** (out of **5**) of the following (**25** to **30** sentences each) : **30**
- 1) Describe in short 'Brocades'.
 - 2) Give the history of 'Tie and Dye'.
 - 3) Describe in short 'Kalamkari'.
 - 4) Explain the cotton of Kerala.
 - 5) Explain the characteristics of Pochampally and Telia rumals.
4. Attempt any **2** (out of **3**) of the following (**50** to **60** sentences each) : **30**
- 1) Give the detail information about 'Batik'.
 - 2) Describe the male and female costumes in Maharashtra.
 - 3) Define the information about traditional dance costume.

मराठी रूपांतर

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील तेरा प्रश्नांपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एक ते दोन वाक्यात लिहा.

20

- 1) ओरीसातील प्रसिद्ध असे डाईड अँड प्रिंटेड टेक्सटाईल कोणते ?
- 2) भारतातील वोव्हन टेक्सटाईलची काही उदाहरणे द्या.
- 3) राजस्थानी पुरुषांचा पोशाख सांगा.
- 4) कथ्यकमध्ये कोणत्या प्रकारची पारंपारिक वेशभूषा केली जाते ?
- 5) इक्कतचे प्रकार लिहा.
- 6) कलमकारीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 7) टाय अँड डायच्या वेगवेगळ्या पद्धती लिहा.
- 8) काश्मिरी शॉलवर कोणत्या प्रकारचे motifs नमूने असतात ?
- 9) अमरु साडिचाच आणखी दुसरा प्रकार कोणता ?
- 10) तैली रूमाल म्हणजे काय ?
- 11) बाटिकसाठी लागणाऱ्या साहित्यांची यादी करा.
- 12) प्रतिरोध छपाईचे उदाहरणे द्या.
- 13) बाटिकसाठी कोणते रंग वापरण्यात येतात ?

2. खालील सात प्रश्नांपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे पाच ते सहा वाक्यात लिहा.

20

- 1) ओडिसातील पारंपारिक नृत्यात वापरणारे वस्त्र स्पष्ट करा.
- 2) 'पटोला' थोडक्यात सांगा.
- 3) 'बंजारा गारमेण्ट' स्पष्ट करा.
- 4) डबल इक्कत हा प्रकार स्पष्ट करा.
- 5) कथ्याकली डान्स साठी कोणत्या प्रकारची ड्रेपरी आवश्यक असते ?
- 6) स्पष्ट करा 'ब्रोकेडस्'.
- 7) बंगालचे मसलीन स्पष्ट करा.

3. खालील पाच प्रश्नांपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे पंचवीस ते तीस ओळीत उत्तरे लिहा.

30

- 1) ब्रोकेडस् चे सविस्तर वर्णन करा.
- 2) बांधणीचा इतिहास सविस्तर लिहा.
- 3) 'कलमकारी' स्पष्ट करा.
- 4) केरळातील कॉटन स्पष्ट करा.
- 5) पोचमपल्ली व तैली रूमालचे वैशिष्ट्ये सांगा.

4. खालील तीन प्रश्नांपैकी कोणतेही दोन प्रश्न पन्नास ते साठ वाक्यात लिहा.

30

- 1) 'बाटिक' संदर्भात परिपूर्ण अशी माहिती द्या.
- 2) महाराष्ट्रातील स्त्री व पुरुषांच्या पोशाखा बदल सविस्तर वर्णन करा.
- 3) पारंपारिक नृत्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या पोशाखाबद्दल सविस्तर माहिती द्या.